

Stroming, waterdynamiek & invloed op de natuur

De Boven-Slinge is beslist geen saai kanaaltje wat alleen dient om zo snel mogelijk water af te voeren voor het boerenland. Men heeft circa 75 jaar geleden wel veel stukken aangelegd om te waterstand beter te kunnen reguleren, maar er is veel meer te vertellen. Het is geen kanaal maar een echte stromende beek.

Verskil in waterstanden en stroming

Bijzonder aan het stuk van de Boven-Slinge tussen de Pasdijk en Westendorp is dat u door het jaar heen zeer verschillende waterstanden en stroomsnelheden kunt waarnemen, afhankelijk van het weer en het jaargetijde. In de winter kan het zijn dat men een zeer snel stromende en brede beek ziet terwijl in een droge zomer het helemaal droog kan staan.

In de laatste jaren waren de winters mild en was er weinig ijs. Dat was wel anders tijdens de mobilisatie in de winter van 1939-1940.

Toen na een overstroming van de Boven-Slinge de vorst inzette kon het water niet meer weg. In februari 1940, moesten de genietroepen bij de Kieftenbrug gaten boren in het ijs en met springstof stukken ijs moest opblazen om gevaarlijke toestanden te vermijden. Er stond een artikel met foto's over dit voorval in de Graafschapbode.

De verwoede strijd tegen ijs en water bij Varsseveld.

Vijf lange dagen heeft in de oegpreek bij Varsseveld een verwoede strijd gehoeven tegen ijs en water, welke met een ramp voor deze omgeving dreigden. Dank zij echter de doorzettenheid en voetsureheid van den overgeleken burgemeester van Wier, den heer J. J. G. Root, die een uitstekende samenwerking tusschen waterschap, gemeente en gemeente tot stand wist te brengen, en dank zij de groote aanhef, waarmee de streeke gemiddeld werd, kon gelukkig de overstroming behaald worden, met hetgeen op enkele plaatsen verlies moest worden geleden. Woensdagmiddag van de vorige week zijn eenige manschappen van de gemeente begonnen om met behulp van compressoren het op de en onder de verschillende bruggen te verrijzen. Dinsdag en Vrijdag zijn deze werkzaamheden voortgezet. In den loop van Vrijdagmiddag echter nam de verschillende belangrijke tot en vreesende, dat op deze wijze het gemiddelde doel niet bereikt zou worden, werd wederom de hulp van den territoriaal bevelhebber van Overijssel en Gelderland, Kolonel J. Dijkstra, ingeroepen. Dinsdagavond avond nog werden onder zijn leiding proeven genomen met het laten springen der ijsschakelen. Het goede resultaat dezer proeven en een langdurige conferentie ten gemeenschaps hadden tot gevolg, dat Zaterdagmorgen 40 manschappen der gemeente te Varsseveld arriveerden om met behulp van krachtige springstoffen het ijs uit de beek te doen verwijderen. Hoewel deze werkzaamheden een vlot verloop hadden en geheel aldrende bleken te zijn, nam de toevloed van water boven de beek dermate toe, dat een ramp niet dreigde te voltrekken. Zaterdagavond arriveerden nog 35 manschappen ter assistentie en den geheelen nacht is op volle kracht doorgevoerd. In den loop van Zondag slaagde men er in de beek geheel leeg te krijgen. Ofschoon het Aardbeving optreden kon niet voorkomen worden, dat de dijk boven de Kieftenbrug op twee plaatsen doorbrak, waardoor een deel van de omgeving van Varsseveld onder water liep. Deze beide breken konden Zondag worden hersteld. Hetde wisten wij brengen aan de manschappen der gemeente, die met groote vaardigheid, deskundigheid en architectuur de dijk in v. d. Staat hun gevaarlijk werk hebben verricht. Ook den arbeiders, door gemeente en waterschap bij deze werkzaamheden tewerkgesteld, zij een woord van lof niet onbehooren. Het heeft maken van de Borgebeek, waarvan wij hierbij eenige foto's hebben, trok zeer groote belangstelling, ook van officieele zijde. 1. Burgemeester J. J. G. Root en Kolonel J. Dijkstra bespreken het doen verrijzen van het op de de bruggen. — 2. Het verrijzen van het op met behulp van compressoren. — 3. De overstromende Poldersluis door de groote toevloed van water, dat door de dammen is werd ingehouden. — 4. De manschappen der gemeente op zoek naar de gebanken in de beek. — 5. Het bergen van de springstof onder het op. — 6. De afwerking van de springstof, welke tot ver in den nacht hoorbaar was en meer velen Zaterdagocht in hun slaap stoorde. — 7 en 8. Het sloeien van de beide breken in den dijk boven de Poldersluis.

Het kwam vroeger regelmatig voor dat de Boven-Slinge buiten haar oevers trad want de waterlopen waren nog niet zo geperfectioneerd en er viel nagenoeg niets te regelen. Op de linker foto ziet u hoe de Aaltenseweg eruitzag na zo'n overstroming en op de rechter foto de oude Boven- Slinge met normale waterstand.

Bruggen

In dit beschreven stuk beek kan men momenteel op een tiental plaatsen de Boven-Slinge passeren, op zijn smalst via een fietsbrug aan de Pasdijk en op zijn breedst op de Hiddinkbrug op de N18. Een aantal van deze bruggen stammen uit de eind jaren zeventig van de vorige eeuw, maar vroeger waren

dat er veel minder en waren zij veel smaller en primitiever. De meeste bruggen zijn vernoemd naar boerderijen in de directe omgeving.

Van oost naar west komt u de volgende bruggen tegen:

1. de fietsbrug bij de Pasdijk
2. de Entinkbrug, uit 1979 en vernoemd naar de boerderij Entink.
3. de Pallandtbrug, vernoemd naar Huize Pallandt.
4. de Vriezenbrug uit 1979.
5. de Schepersbrug, uit 1937 en vernoemd naar de schaapherder die daar vlak bij woonde
6. de Hiddinkbrug, waar nu het verkeer van de drukke N18 de Boven-Slinge kruist.
7. de Kieftenbrug in 2022 geheel vernieuwd.
8. de Vorentjesbrug uit 1980.
9. de Stubbelderbrug uit 1980
10. de Poelsbrug uit 1950 vanuit Westendorp.

Varsseveld. Slinge bij de Pallandtbrug

Contrast: de Hiddinkbrug (hieronder links en rechts) en vervolgens de Pallandtbrug van toen en nu. Bij de oude Pallandtbrug (zie foto boven) kon men ook bootjes huren om over de beek te roeien.

Hieronder de huidige Pallandtbrug .

U heeft al een indruk hoe woest het water kan zijn in de Boven-Slinge. Maar in een warme zomer staat het soms compleet droog en kunnen er zelfs schapen grazen. Dat komt doordat dit gedeelte later gegraven is en op een grotere hoogte ligt als de originele loop.

Flora en fauna langs de Boven-Slinge

De IVN Vogelwerkgroep Oude IJssel heeft in totaal 85 nestkastjes opgehangen aan de bruggen over dit deel van de Boven-Slinge. Jaarlijks controleren zij, als de waterstand dat toelaat, de nestkastjes op inhoud.

Er blijken naast de normale tuinvogels toch ook vogels te broeden die zeldzamer zijn zoals de grote gele kwikstaart en de grauwe vliegenvanger bij het oude zwembad. Verder zie je ook regelmatig huiszwaluwen de speciale nestkastjes gebruiken. Meer details kunt u lezen in het document over de vogelstand.

Het onderwater leven en de visstand

In 1844 heeft er een aanbesteding plaats gevonden om de beek breder te maken en zijn kavels van 5 meter uitgegeven waarvoor mensen zich konden aanmelden om met de hand te gaan graven. Hierdoor werd de beek bij Varsseveld verlegd en verbreed. Dat maakte een einde aan de overstromingen. In 1973 is de beek nog verder verbreed naar de huidige vorm. Door de verbreding is een deel ook boven het maaiveld komen te liggen en daardoor komt het voor dat in droge en hete zomers deze stukken van de beek als eerste helemaal droog komen te liggen.

Dat heeft natuurlijk ook grote invloed op de visstand in droge zomers. Interessante details kunt u lezen in het document over het onderwaterleven en de visstand.

Bronnen: bekend bij de Stichting Achterhoek weer Mooi

Foto's: bronnen bekend bij de Stichting Achterhoek weer Mooi

